

اثر افزودن سطوح مختلف کلسیم یدات به جیره غذایی بر عملکرد تولیدی و کیفی تخم مرغ در مرغان تخم‌گذار تجاری

رضا پخشعلی نژاد^{*}، احمد حسن آبادی، حسن نصیری مقدم، حیدر زرفی

چکیده:

مقدمه و هدف: ید اگرچه در تمامی بافت‌های بدن توزیع شده است ولی تنها عمل شناخته شده آن شرکت در ساختمان هورمون‌های تری‌یدوتیرونین (T₃) و تترایدوتیرونین (T₄) است که در غده تیروئید به وسیله قرارگرفتن ید بر روی اسید‌آمینه تیروزین تولید می‌شوند. منابع مورد استفاده برای مکمل سازی جیره‌های غذایی به صورت یدات و یدید سدیم، کلسیم و پتاسیم می‌باشد که یدید‌ها تمایل شدید به اکسید شدن داشته و قبل از اینکه حیوان بتواند آن را مصرف کند به شکل فرار در می‌آید. بهترین منابع یدات کلسیم و پتاسیم می‌باشد. هدف از انجام این آزمایش بررسی اثر افزودن سطوح مختلف کلسیم یدات به جیره غذایی مرغان تخم‌گذار بر عملکرد تولیدی آن‌ها و همچنین صفات کیفی تخم مرغ می‌باشد.

روش کار: به منظور بررسی اثر سطوح مختلف مکمل کلسیم یدات به عنوان منبع غنی از ید بر شاخص‌های عملکردی و صفات کیفی تخم مرغ در مرغان تخم‌گذار تجاری، آزمایش در قالب طرح کاملاً تصادفی با استفاده از ۲۴۰ قطعه مرغ تخم‌گذار سویه "های‌لین W-36" در دامنه سنی ۳۳ تا ۴۰ هفتگی، با ۶ تیمار، ۵ تکرار و ۸ قطعه پرنده در هر واحد آزمایشی انجام شد. تیمارهای آزمایشی شامل سطوح مختلف مکمل کلسیم یدات (صفر، ۲/۵، ۵، ۷/۵، ۱۰، ۱۲/۵ کیلوگرم خوراک/میلی گرم) بود. جیره‌های آزمایشی بر اساس دفترچه راهنمای پرورش "های‌لین-36W" برای مرحله پیک تولید (۹۰-۸۸٪ تخم‌گذاری) و میزان خوراک مصرفی هر قطعه (۱۰۰ گرم در روز) تنظیم شد.

نتایج: افزایش سطوح مکمل کلسیم یدات از صفر میلی گرم (تیمار شاهد) تا ۱۲/۵ میلی گرم باعث افزایش معنی دار تولید تخم مرغ از ۸۲/۱۵ درصد به ۸۸/۱۵ درصد و در مورد گرم تخم مرغ تولیدی از ۵۰/۳۵ روز/مرغ/گرم به ۵۲/۹۵ روز/مرغ/گرم می‌گردد. در مورد میانگین وزن تخم مرغ، افزایش سطوح مکمل کلسیم یدات باعث کاهش معنی دار این شاخص از ۶۱/۴ گرم در تیمار صفر میلی گرم به ۶۰/۱۶ گرم در تیمار ۱۲/۵ میلی گرم گشت. افزایش سطوح مکمل کلسیم یدات باعث افزایش معنی دار رنگ زرد از ۵/۶۵ به ۶/۷۰ گردید.

نتیجه نهایی: با توجه به نتایج به دست آمده از این آزمایش می‌توان گفت افزایش سطح ید در جیره غذایی مرغان تخم‌گذار حتی بالاتر از پیشنهاد دفترچه راهنمای پرورش های‌لین (۷/۱ کیلوگرم خوراک / میلی گرم) می‌تواند درصد تخم‌گذاری و ضریب تبدیل غذایی و رنگ زرد را بهبود بخشدیده و درصد تخم مرغ های شکسته و ترک خورده را کاهش دهد.

کلمات کلیدی: ید / عملکرد تولیدی / کیفیت تخم مرغ / مرغان تخم‌گذار / تخم مرغ